Formación Convivencncia

Funcionariao en practicas

Fernando Carrasco Mera

Inspector de educación

Marco Legal

Plans de convivencia

Protocolos

PRINCIPIOS DE PARTIDA

PREVENCIÓN

+

PROVENCIÓN

+

INTERVENCIÓN

O conflito versus a disciplina

- O conflito é un feito natural, consubstancial á vida.

- O conflito non ten que ser necesariamente negativo

- Distinguir entre agresividade, como tendencia necesaria para encarar a vida, e as agresións ou manifestacións violentas desa agresividade

- A disciplina é inherente e necesaria a todo proceso educativo, pero propugnamos unha disciplina democrática

O conflito versus a disciplina

- o conflito é necesario e positivo tanto para o crecemento das persoas como das organizacións.
- O conflito é un proceso social que implica algún tipo de incompatibilidade ou percepción de incompatibilidade
- A disciplina democrática é a que está rexida polos valores e procedementos democráticos, esencialmente o respecto, o diálogo e a negociación
- Consensuar as normas de convivencia debe ser un obxectivo e unha estratexia fundamental para favorecer unha boa convivencia

A NECESIDADE DA DISCIPLINA DEMOCRÁTICA

DEBE BUSCAR

A cohesión e integración
A confianza
A autoestima positiva
A autonomía
A empatía
A negociación de normas

DEBE EVITAR

A exclusión
O medo
As ameazas
A submisión
O silencio como norma
A competitividade
A humillación

Afondando na normativa sobre convivencia escolar

- **Constitución de 1978**
- **Estatuto de autonomía de Galicia de 1981**
- **Declaración Universal de Dereitos Humanos**s, tratado internacional ratificado por España (BOE 10/10/1979).
- **Lei orgánica 1/1981, de 6 de abril**, de Estatuto de autonomía de Galicia.
- **Lei 8/1985, do 3 de xullo**, reguladora do dereito á educación.
- **Lei 27/2005, de 30 do novembro, de fomento da educación e a cultura da paz.**
- **Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio**, de educación coas modificacións introducidas pola **Lei orgánica 8/2013**, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa
- **Convención internacional sobre os dereitos das persoas con discapacidade** (3 de maio de 2008)

- **Decreto 229/2011, do 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

- **Lei 2/2014, do 14 de abril, pola igualdade de trato e a non discriminación de lesbianas, gays, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia**.

- **Lei 39/2015, do 1 de outubro,** do Procedemento Administrativo común das Administracións Públicas.

- **Lei 40/2015** do Réxime Xurídico do Sector Público.

- **Lei Orgánica 3/2018 de Protección de datos persoais e garantía dos dereitos**

- **Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa**

- **Decreto 8/2015 polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar**

- **Estratexia galega de convivencia escolar 2015-2020**

Lei 4/2011 de Convivencia
e Participación da Comunidade Educativa

PREOCUPACIÓN POLA CONVIVENCIA

ALARMA ANTE O ACOSO ESCOLAR

FERRAMENTAS PARA PROFESORADO E CENTROS

PARTICIPACIÓN DA COMUNIDADE EDUCTIVA

PREVENCIóN

REPARACIóN

INTERVENCIóN

Lei 4/2011 de convivencia e participación da comunidade educativa

- INTRODUCCIÓN
- T. I DISPOSICIÓNS XERAIS
- T. II DEREITOS E DEBERES DE CONVIVENCIA E PARTICPACIÓN DIRECTA
- T. III NORMAS BÁSICAS DE CONVIVENCIA NOS CENTROS DOCENTES
- T IV PARTICIPACIÓN DIRECTA DAS FAMILIAS E DOS RESTANTES MENBROS DA COMUNIDADE EDUCATIVA NO ENSINO E NO PROCESO EDUCATIVO

Fins e principios informadores das normas sobre convivencia nos centros docentes.

a) A **garantía dun ambiente educativo de respecto mutuo** que faga posible o cumprimento dos fins da educación e que permita facer efectivo o dereito e o deber de aproveitar de xeito óptimo os recursos que a sociedade pon á disposición do alumnado no posto escolar.

b) A **educación no respecto dos dereitos e liberdades fundamentais**, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas.

c) A **prevención e o tratamento das situacións de acoso escolar** mediante medidas eficaces.

Fins e principios informadores das normas sobre convivencia nos centros docentes.

d) O **recoñecemento ao profesorado,** en especial aos membros dos equipos directivos dos centros docentes, das facultades precisas para previr e corrixir as condutas contrarias á convivencia, así como da protección xurídica adecuada ás súas funcións.

Artigo 11. Condición de autoridade pública do profesorado.

DEREITOS E DEBERES: familias, alumnado, profesorado, persoal non docente

DEREITOS DAS PERSOAS RESPONSABLES DO ALUMNADO

a) A ser **respectados** e recibir un trato adecuado polo resto da comunidade educativa.

b) A estar **informados** sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, para o que se lles facilitará o **acceso ao profesorado** e aos membros dos **equipos directivos** dos centros docentes.

c) A recibir **información sobre as normas que regulamentan a convivencia** nos centros docentes.

d) A ser **oídos**, nos termos previstos por esta lei, **nos procedementos disciplinarios** para a imposición de medidas correctoras de condutas contrarias á convivencia dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.

e) A participar no proceso educativo a través de consultas e outros procedementos de participación directa que estableza a Administración educativa.

DEBERES DA PERSOAS RESPONSABLES DO ALUMNADO

a) Coñecer, participar e **apoiar** a evolución do seu **proceso educativo**, en colaboración co profesorado e cos centros docentes.

b) **Coñecer as normas establecidas polos centros docentes, respectalas e facelas respectar**, así como respectar e facer respectar a autoridade e as indicacións ou orientacións educativas do profesorado no exercicio das súas competencias.

c) Fomentar **o respecto polos restantes compoñentes** da comunidade educativa.

d) **Colaborar** cos centros docentes na **prevención e corrección** das condutas contrarias ás normas de convivencia dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas.

DEREITOS DO ALUMNADO

a) A recibir unha **formación integral** e coeducativa que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade nun ambiente educativo de convivencia, liberdade e respecto mutuo.

b) A que se respecten a súa **identidade, integridade e dignidade persoais**.

c) Á **protección integral contra toda agresión física ou moral**, e en particular contra as situacións de acoso escolar.

d) A **participar** directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV desta lei.

e) A participar na confección das normas de convivencia e na resolución pacífica de conflitos e, en xeral, a do centro en materia de convivencia. **participar na toma de decisións.**

DEBERES DO ALUMNADO

a) Participar e colaborar na mellora da convivencia escolar e na consecución dun adecuado clima de estudo no centro, **respectando o dereito dos seus compañeiros ou compañeiras á educación.**

b) **Respectar** a dignidade e as funcións e orientacións do **profesorado** no exercicio das súas competencias, recoñecéndoo como autoridade educativa do centro.

c) **Respectar** a liberdade de conciencia, as conviccións relixiosas e morais, a igualdade de dereitos entre mulleres e homes e a dignidade, integridade e intimidade dos restantes membros da **comunidade educativa.**

d) **Respectar as normas de organización, convivencia** e disciplina do centro docente.

e) **Conservar** e facer un bo uso das **instalacións e dos materiais** do centro.

f) **Intervir**, a través das canles regulamentarias, en todo aquilo que afecte a convivencia dos seus respectivos centros docentes.

g) Seguir as **directrices do profesorado** respecto da súa educación e aprendizaxe.

h) **Asistir a clase con puntualidade e co material** preciso.

DEREITOS DO PROFESORADO

a) A ser **respectado**, recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.

b) A desenvolver a súa función docente nun ambiente educativo adecuado no que se preserve en todo caso a súa **integridade física e moral**.

c) A **participar e recibir a colaboración** necesaria para a mellora da convivencia escolar e da educación integral do alumnado.

d) A que se lle recoñezan as **facultades precisas para manter un adecuado ambiente** de convivencia durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares.

e) Á **protección xurídica** adecuada ás súas funcións docentes.

f) A **participar** directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV desta lei.

g) A acceder á **formación** necesaria na atención á diversidade e na conflitividade escolar e recibir os estímulos máis axeitados para promover a implicación do profesorado en actividades e experiencias pedagóxicas de innovación educativa relacionadas coa convivencia e a mediación.

DEBERES DO PROFESORADO

a) **Respectar e facer respectar as normas de convivencia** escolar e a identidade, integridade e dignidade persoais de todos os membros da comunidade educativa.

b) **Adoptar as decisións oportunas e necesarias para manter un adecuado ambiente de convivencia** durante as clases e as actividades e os servizos complementarios e extraescolares, corrixindo, cando lle corresponda a competencia, as condutas contrarias á convivencia do alumnado ou, no caso contrario, poñéndoas en coñecemento dos membros do equipo directivo do centro.

c) **Colaborar activamente na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia** e, en particular, das situacións de acoso escolar.

d) **Informar** aos resposnables do alumnado sobre o progreso da aprendizaxe e integración socioeducativa dos seus fillos ou fillas ou pupilos ou pupilas, cumprindo as obrigas de dispoñibilidade dentro do horario establecido no centro para a atención a aqueles que lle impoña a normativa aplicable.

e**) Informar aos responsables do centro docente** e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e **sixilo profesional** sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.

DEREITOS DO PERSOAL DE ADMINISTRACIÓN E SERVIZOS

a) A ser **respectado**, recibir un trato adecuado e ser valorado polo resto da comunidade educativa e pola sociedade en xeral no exercicio das súas funcións.

b) A desenvolver as súas funcións nun ambiente adecuado no que se preserve en todo caso a súa **integridade física e moral.**

c) A **participar,** no exercicio das súas funcións, na **mellora da convivencia** escolar.

d) Á **protección xurídica** adecuada ás súas funcións.

e) A participar directamente no proceso educativo cando sexa consultado pola Administración educativa, nos termos previstos no título IV desta lei.

DEBERES DO PERSOAL DE ADMINISTRACIÓN E SERVIZOS

a) **Respectar** e colaborar, no exercicio das súas funcións, para facer que se respecten as normas de convivencia escolar e a identidade, integridade e dignidade persoais de todos os membros da comunidade educativa.

b) **Colaborar activamente** na prevención, detección e erradicación das condutas contrarias á convivencia e, en particular, das situacións de **acoso** escolar.

c) **Informar aos responsables do** centro docente e, de ser o caso, á Administración educativa das alteracións da convivencia, gardando reserva e **sixilo profesional** sobre a información e as circunstancias persoais e familiares do alumnado.

d) Gardar **sixilo e confidencialidade** respecto das actuacións relacionadas co ámbito educativo das que teña coñecemento.

Título III: Normas básicas de convivencia nos centros docentes

Fins e principios informadores das normas sobre convivencia nos centros docentes.

d) O **recoñecemento ao profesorado,** en especial aos membros dos equipos directivos dos centros docentes, das facultades precisas para previr e corrixir as condutas contrarias á convivencia, así como da protección xurídica adecuada ás súas funcións.

Artigo 11. Condición de autoridade pública do profesorado.

Artigo 11. Condición de autoridade pública do profesorado.

1. No exercicio das funcións directivas e organizativas, docentes e de corrección disciplinaria, o profesorado ten a condición de autoridade pública e goza da protección recoñecidaa tal condición polo ordenamento xurídico.

2. No exercicio das funcións de corrección disciplinaria, os feitos constatados polo professorado e que se formalicen por escrito en documento que conte cos requisitos estabelecidos regulamentariamente teñen presunción de veracidade, sen prexuízo das probas que na súa defensa poida sinalar ou achegar o alumnado ou os seus representantes legais cando sexa menor de idade.

Requisitos do documento

a) Lugar, data e hora.

b) Descripción.

c) Norma

d) Nome, enderezos e datos académicos. Representantes legais.

e) Testemuñas.

f) Docente e sinatura

3. O profesorado está facultado para requirir ao alumnado, dentro do recinto escolar e tamén durante a realización de actividades complementarias e extraescolares, a entrega de calquera obxecto, substancia ou produto que porte e que estea expresamente prohibido polas normas do centro, resulte perigoso para a súa saúde ou integridade persoal ou a dos demais membros da comunidade educativa ou poida perturbar o normal desenvolvemento das actividades docentes, complementarias ou extraescolares.

O requirimento previsto neste punto obriga a alumna ou alumno requirido á imediata entrega do obxecto, que será depositado polo profesorado na dirección do centro coas debidas garantías, quedando á disposición da nai ou pai ou da titora ou titor, se a alumna ou alumno que o porta for menor de idade, ou da propia alumna ou alumno, se for maior de 18 anos, unha vez terminada a xornada escolar ou a actividade complementaria ou extraescolar, todo iso sen prexuízo das correccións disciplinarias que poidan corresponder.

Decreto 8/2015 polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar

Axentes responsables da convivencia escolar

NOFC

Públicas

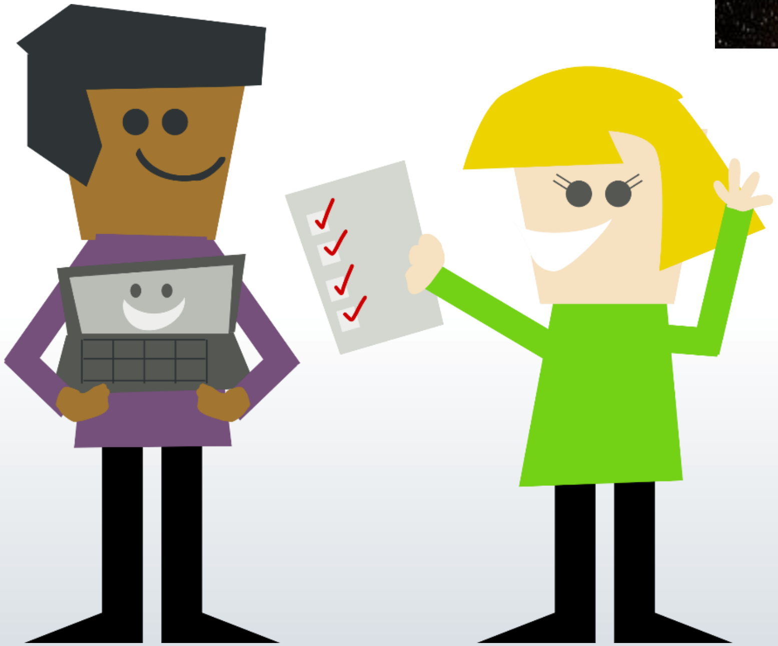

NOFC

RESPONSABILIDADE

REPARACIÓN DE DANOS

CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA: GRAVES

a) As agresións físicas ou psíquicas, as inxurias e as ofensas graves, as ameazas e as coaccións contra os demais membros da comunidade educativa.
b) Os actos de discriminación grave contra membros da comunidade educativa por razón de nacemento, raza, sexo, orientación sexual, capacidade económica, nivel social, conviccións políticas, morais ou relixiosas, discapacidades físicas, sensoriais ou psíquicas, ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.
c) Os actos individuais ou colectivos de desafío á autoridade do profesorado e ao persoal de administración e de servizos que constitúan unha indisciplina grave.
f) A suplantación de personalidade en actos da vida docente e a falsificación, alteración ou subtracción de documentos académicos.
g) Os danos graves causados de forma intencionada ou por neglixencia grave ás instalacións e aos materiais dos centros docentes, incluídos os equipos informáticos e o software, ou aos bens doutros membros da comunidade educativa ou de terceiros, así como a súa subtracción.
h) Os actos inxustificados que perturben gravemente o normal desenvolvemento das actividades do centro, incluídas as de carácter complementario e extraescolar.
i) As actuacións gravemente prexudiciais para a saúde e a integridade persoal dos membros da comunidade educativa do centro, ou a incitación a elas.
j) Portar calquera obxecto, substancia ou produto gravemente perigoso para a saúde ou a integridade persoal de calquera membro da comunidade educativa. En todo caso, reputarase indisciplina grave a resistencia ou a negativa a entregar os obxectos a que se refire o punto terceiro do artigo 11 desta lei cando se é requirido para iso polo profesorado.
k) A reiteración, nun mesmo curso escolar, de condutas leves contrarias á convivencia.
l) O incumprimento das sancións impostas

CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA: GRAVES

d) A **gravación, a manipulación e a difusión** por calquera medio de **imaxes ou informacións** que atenten contra o dereito á honra, a dignidade da persoa, a intimidade persoal e familiar e a propia imaxe dos demais membros da comunidade educativa.

e) As actuacións que constitúan **acoso escolar** consonte o establecido polo artigo 28 desta lei.

CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA:

Cando calquera membro da comunidade educativa entenda que os feitos poden ser constitutivos de delito ou falta, deberá comunicarllo á dirección do centro educativo para a súa remisión á Administración educativa e ao Ministerio Fiscal, sen prexuízo de tomar as medidas cautelares oportunas

CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA: LEVES

a) As condutas tipificadas como agresión, inxuria ou ofensa na alínea a), os actos de discriminación da alínea b), os actos de indisciplina da alínea c), os danos da alínea g), os actos inxustificados da alínea h) e as actuacións prexudiciais descritas na alínea i) do artigo anterior que non alcancen a gravidade requirida no devandito precepto.

b) Portar calquera obxecto, substancia ou produto expresamente prohibido polas normas do centro perigoso para a saúde ou a integridade persoal do alumnado ou dos demais membros da comunidade educativa ou que perturbe o normal desenvolvemento das actividades docentes, complementarias ou extraescolares, cando non constitua conduta gravemente prexudicial para a convivencia de acordo coa alínea j) do artigo anterior.

c) A inasistencia inxustificada a clase e as faltas reiteradas de puntualidade, nos termos establecidos polas normas de convivencia de cada centro docente.

d) A reiterada asistencia ao centro sen o material e equipamento preciso para participar activamente no desenvolvemento das clases.

e) As demais condutas que se tipifiquen como tales nas normas de convivencia de cada centro docente

PRESCRICIÓN CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA:

Graves	4
Leves	1

PRESCRICIÓN CORRECCIÓN DAS CONDUTAS CONTRARIAS Á CONVIVENCIA:

Graves	**1**
Leves	**4**

Medidas correctoras

Non se pode privar ao alumnado do dereito á educación

Preservar a integridade física e a dignidade persoal do alumnado

Proporcionalidade e mellora da conduta

Ter en conta a idade e a situación persoal

Medida	Docente	Titor/a	Xef. estudos	Dirección
▪ Amoestación privada ou por escrito.	X	X	X	X
▪ Comparecencia inmediata ante a persoa que ocupe a xefatura de estudos ou persoa que exerza funcións equivalentes nos centros concertados.	X	X	X	X
▪ Realización de traballos específicos en horario lectivo.	X	X	X	X
▪ Realización, en horario non lectivo, de tarefas que contribúan á mellora e desenvolvemento das actividades do centro.		X	X	X
▪ Suspensión do dereito a participar nas actividades extraescolares ou complementarias do centro por un período de ata dúas semanas.			X	X
▪ Cambio de grupo por un período de ata unha semana.			X	X
▪ Suspensión do dereito de asistencia a determinadas clases por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado haberá de realizar os deberes ou os traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.				X
▪ Suspensión temporal do dereito de asistencia ao centro por un período de ata tres días lectivos. Durante o tempo que dure a suspensión, o alumnado deberá realizar os deberes ou traballos que se determinen para evitar a interrupción no proceso formativo.				X

Fernando Carrasco Mera

Procedementos de corrección das condutas gravemente prexudiciais para a convivencia

Procedemento conciliado

Procedemento común

OS PLANS DE CONVIVENCIA ESCOLAR

Reflexións previas

Principios pedagóxicos

Que escola somos

Que escola queremos

Fontes

Sociedade:
- Características
- Demandas

Entorno socio-cultural

Historia do centro

Profesorado

Etapas educativas

Lexislación

Proxecto Educativo

XINERSIAS DO PLAN DE CONVIVENICA

PLAN DE CONVIVENCIA E NOFC

O P.E.incluirá o Plan de Convivencia

integrará o principio de **igualdade entre mulleres e homes**

Establecerá, sobre a base dun **diagnóstico previo, as necesidades**

os **obxectivos** e as **directrices básicas de convivencia**

as **actuacións**, incluíndo a **mediación na xestión dos conflitos**

Conterá **actuacións preventivas, reeducadoras e correctoras**

ELABORA: **Comisión de convivencia ou Equipo Directivo**

APROBA: Consello Escolar e Dirección

Estrutura do plan de convivencia

a) A análise e diagnóstico

b) Os obxectivos específicos

c) Descrición das actuacións, das medidas ou dos programas

medidas preventivas, de sensibilización, organizativas, curriculares de coordinación

d) Protocolo para a prevención, detección e tratamento das situacións de acoso escolar.

Estrutura do plan de convivencia

e) Concreción das actuacións, das medidas ou dos programas.

- responsabilidades: persoas ou órganos
- Destinatarios
- Procedementos

f) Normas de convivencia, coa concreción dos dereitos e deberes

g) Condutas contrarias á convivencia e correccións

h) Comisión de convivencia   Servizo de mediación

Aula de convivencia inclusiva   Escola de nais e pais

Protocolos

Estrutura do plan de convivencia

i) Coordinación e colaboración:

- Interna
- Familias
- Centros educativos da contorna
- Organismos da contorna

j) Difusión

m) Avaliación e mellora

Estrutura do plan de convivencia

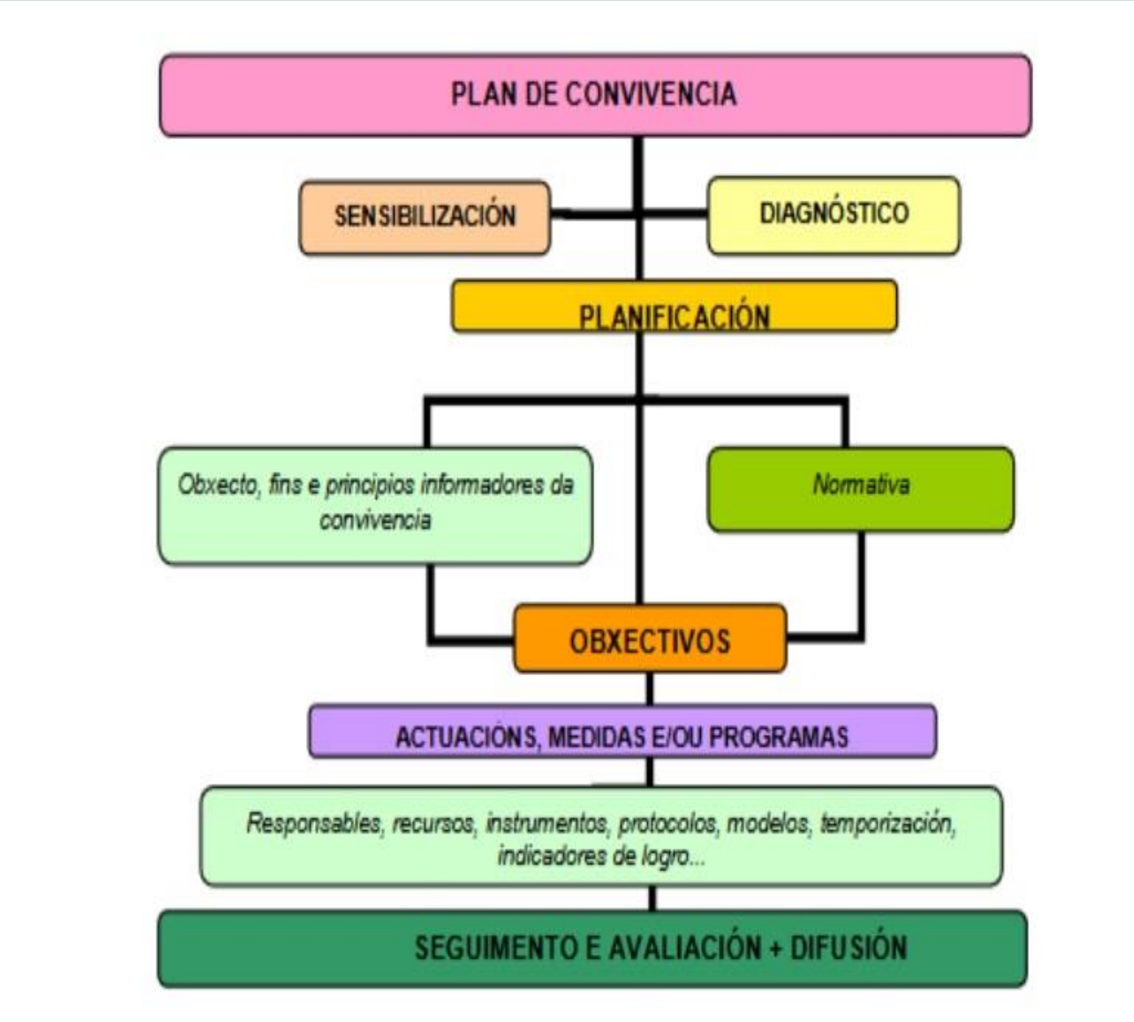

PROTOCOLOS

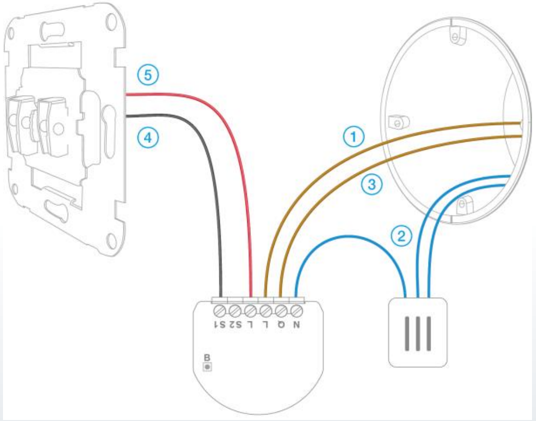

PROTOCOLOS

- Protocolo educativo para a prevención, detección e tratamento do acoso escolar e ciberacoso
- Protocolo de consenso sobre TDAH na infancia e na adolescencia nos ámbitos educativo e sanitario
- Protocolo de Tratamento Educativo do Alumnado con Trastorno do Espectro do Autismo (TEA)
- Protocolo para a atención educativa do alumnado coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual
- Protocolo para a intervención psicoeducativa da dislexia e/ou outras dificultades específicas da aprendizaxe

PROTOCOLOS

- Protocolo para a atención educativa ao alumnado con discapacidade auditiva
- Protocolo para a atención educativa ao alumnado con altas capacidades intelectuais
- Protocolo Educativo para a Prevención e o Control do Absentismo Escolar en Galicia
- Protocolo educativo para garantir a igualdade, a non discriminación e a liberdade de identidade de xénero (pdf)
- Protocolo de prevención, detección e intervención do risco suicida no ámbito educativo (pdf)

PROTOCOLOS

- Protocolo de Coordinación, Intervención e Derivación Interinstitucional en Atención Temperá
- Protocolo de Urxencias Sanitarias e enfermidade crónica (pdf)
    - Addenda de diabete (pdf)
- Protocolo de prevención detección e atención educativa domiciliaria no ámbito educativo (pdf)
- Protocolo de Protección de datos

MOITAS GRAZAS

fernando@edu.xunta.es